

244 Üdülőtelep Budapesttől 35 kilométerre

Kispénzüek paradicsoma lesz a ráckevei Duna-ág

„...Buda ritka természeti kincseit példátlan meggondolása által sárba dobá. Most már sopánkodni, panaszkodni kezdenek, de késő. Utaitokat nem csináltatok meg, omnibuszaitokat nem rendezték urak: a szegény pesti ember szerencsésének kénytelen vala tartani, ha hegyeitekbe kijuthata — drága pénzért. Lesznek idők, mikor olcsó pénzért sem lesz vendégetek, ha még megfeszített erővel meg nem gátoljátok, hogy a közönség véggépp elszakjék a gyönyörű hegységekből, s megszokja bájaitokat nélkülözni...”

Igy írt a Honderű 1847-ben a budai hegyvidék elmaradottságát, a természeti lehetőségek kihasználását gátló fejletlenségét ostromozva. A csaknem egy és negyed százados újságcsikk napjainkban újra előkeresztetett, leporoltatott és a régi érvelés felolvasztatott a ráckevei Duna-ág helyzetével foglalkozó népfőntankét részvevőinek. A várt hatás nem is maradt el: a budai hegyvidék akkori és a ráckevei — ismertebb nevén soroksári — Duna-ág mostani helyzete lényegében azonos. A terület igazi üdülőparadicsommá való átalakításán munkálkodó Ráckevei Duna-ági Intéző Bizottság, a Hazafias Népfőnt budapesti és Pest megyei elnökségei mellett működő várospolitikai bizottsággal karöltve a héten *ankétot rendezett az értékes üdülőövezet fejlesztésének lehetőségeiről Ráckeveén.*

Állóvíz

A Kvassay- és a tassi zsilipek közötti 58 kilométer hosszú ráckevei Duna-ág igen lassú folyású, állóvíz jellegű. Az emberkéz által alig bolygatott terület vadregényes szigetével, nádasával, gazdag élővilágával felférhetetlen kincset jelent. A védett vízfelület különösen alkalmas a vízi sportokra, hiszen a víz hőmérséklete itt általában magasabb, mint a Dunáé és a vízszint ingadozása sem több, 30—35 centiméternél. A Duna-ágot szegélyező, összesen 150 kilométer hosszúságú partszakasz kiválóan alkalmas üdülőtelepek létrehozására.

A vidék töretlen természeti szépsége és a fővároshoz való közelsége szinte tálcán kínálja a lehetőségeket. A horgászok már rég felfedezték a csodálatos vidék előnyeit, a víz partját apró horgászta-nyákkal népesítették be. A Duna-ág fejlesztésének ügye azonban csaknem 40 éve vajódik, az állóvíz körül nagyon lassan mozdulnak a dolgok.

Az utóbbi években újra előtérbe került Budapest délkeleti üdülőövezetének fejlesztési ügye. A nagyvárosi embert naponta érő stresszhatások — zajok, szennyezett levegő, különféle idegi behatások — az orvostudomány által bizonyítottan károsítják az egészséget. Eppen ezért válik fokozott jelentőségűvé a természeti környezetben folytatott aktív pihenés, a nagyvárosi ember szellemi és fizikai regenerálódása. Budapest vonatkozásában itt kaphat elsőrendű szerepet a ráckevei Duna-ág.

Ma már — a budai hegyvidék, a Római-part és a Duna-kanyar mellett — felmerült egy új üdülőövezet kialakításának igénye. A Duna-ág mellett már eddig is körülbelül 30 ezer ember talál ideális pihenést nyújtó lehetőségeket. Az üdülni vágyók spontán ideáramlása rendezetlen körülményekhez vezetett, a beépítés renszertelenül folyt és ezért megfelelő tájvédelemről sem beszélhetünk. A jelenlegi helyzet felmérése egyre sürgetőbb, hiszen ezrelével fekszenek újabb telekigénylések a járási, illetve a községi szervek előtt. A munka fontosságát indokolja, hogy az eddigi tervszerűtlenség következtében számos esetben — a természet egységét, har-

móniáját megbontva — a szabad víztől elzárt, elkerített partszakaszok keletkeztek.

110 ezer üdülnő

A jelenleg még rendezetlen körülmények nehézségeket okoznak a településfejlesztés, a közlekedés, a kommunális és az egészségügyi ellátás egészét tekintve. Ezek megoldása most mindennél sürgetőbb, hiszen ez a terület, a tervek szerint, 100—110 ezer dolgozó pihenését hivatott szolgálni. A ráckevei Duna-ág üdülőteleppé fejlődésének feltételei szervesen kapcsolódnak egymáshoz.

E feltételek közül talán a legfontosabb a Duna-víz tisztasága. A nagyarányú fejlesztés csakis a tiszta, a vízi sportokra alkalmas víz biztosításával képzelhető el. Ma még a XX. és a XXI. kerületi üzemek, a Soroksári úti, a pesterzsébeti és csepeli gyárak nagymértékben szennyezik a Duna-ág vizét, naponta 300 ezer köbméter jóformán tisztítatlan szennyvíz kerül a Dunába. Ennek káros hatása — a lassú vízmozgás miatt — fokozottan érvényesül, hiszen lassú a víz öntisztulási folyamata is. Az üdülőtelep kialakításával egyidőben tehát meg kell akadályozni a káros ipari vizeknek a Duna-ágba való vezetését. A mai helyzettel ellentétben — amikor is Dunaharasztiig fürdésre alkalmatlan a víz —, az egész szakaszon vízi sportokra alkalmas tiszta vizet kell biztosítani.

Legalább ennyire égető a közlekedés megoldása. Csak egy példa a sok hasonló közül: Ráckeve 40 kilométerre fekszik Budapesttől, ezt a távolságot a HÉV 1 óra 20 perc alatt teszi meg. A jelenlegi közlekedési hálózat naponta 40—45 ezer bejáró dolgozó napi kétszeri utazását biztosítja.

Néhány év múlva már száz-
ezres üdülőtömeg közlekedési
igényeivel is számolni kell.

A kereskedelmi ellátottság, a különböző szolgáltatások problémái, az elmúlt években felépült néhány ABC-áruházal, kisebb-nagyobb üzlettel, bolttal nem oldódtak meg, sőt a majdani üdülnők számát tekintve további erőteljes fejlesztést követelnek. Már most világos azonban, hogy ezek az építkezések meghaladják majd a helyi szervek anyagi lehetőségeit.

120—140 forintos telekárak

Az eddig felsoroltakon kívül, igen nehéznek tűnik a már parcellázott és a jövőben felosztásra kerülő telkek ügye. Eddig 800 katasztrális holdnyi területen több mint hatezer telket vásároltak meg, illetve bérelnek a már jelenleg is itt üdülnők. A ráckevei Duna-ágot — igen helyesen — a kispénzüek paradicsomává kívánják fejleszteni. Eppen ezért a majdan parcellázásra kerülő telkek árai is ehhez mértek lesznek: 120—140 forint négyszögölenként. De az illetékesek máris felfigyeltek egy gyors beavatkozást igénylő jelenségre: a nagyarányú telekéltséget kihasználó telektulajdonosok egyes helyeken indokolatlanul sokat — a Molnár-szigeten 400, Dunavarsányban helyenként 1200 forintot — kérnek a közművesítetlen telkek négyszögöljéért.

Mindezek a gondok foglalkoztatják jelenleg a ráckevei Duna-ág sorsát eligazító embereket. Bár ez a táj közgazgatásilag nem tartozik a fővároshoz, mégis olyan természeti kincs, amely önmaga kínálkozik kiaknázásra.

Vértessy Péter